

**TEMATISKAIS PLĀNS 12. KLASEI (70 stundas m.g.)
LATVIJAS UN PASAULES VĒSTURES MĀCĪBU PRIEKŠMETĀ**

Mācību priekšmeta mērķis

- 1) Sekmēt izglītojamā kā demokrātiskas un pilsoniskas sabiedrības locekļa identitātes daudzpusīgu attīstību, izzinot Latvijas, Eiropas un pasaules vēstures procesus.

Mācību priekšmeta uzdevumi

- 1) Apzināties vēstures zināšanu nozīmi pagātnes izpratnē un iespējamo personīgās un sabiedrības attīstības alternatīvu izvēlē.
- 2) Papildināt zināšanas un izpratni par svarīgākajiem Latvijas, Eiropas un pasaules vēstures notikumiem, cēloņsakarībām, procesiem.
- 3) Padziļināt zināšanas un izpratni par Latvijas valstiskuma vēsturisko attīstību.
- 4) Attīstīt analītiskās un sintezējošās darbības prasmes vēsturiskās informācijas avotu analīzē, lai patstāvīgi un argumentēti vērtētu vēstures norises un attiecības starp pagātni un mūsdienām.

Pārbaudes darbu formas

- 1) Apgūstot mācību priekšmeta programmu, pārbaudes darbu formas ir ieskaites, esejas, pārbaudes darbi un patstāvīgi sagatavotās prezentācijas.
- 2) Par veiktajiem darbiem būs iespējas saņemt atzīmes, ieskaitīts (*i*) vai neieskaitīts (*ni*), kuri tiks ņemti vērā, labojot ieskaites un pārbaudes darbus.

Prasības sekmīgai mācību priekšmeta apguvei

- 1) Aktīva līdzdalība mācību procesā.
- 2) Savlaicīgi nodotie darbi. Visus uzdodamos darbus, kurus vajadzēs sūtīt elektroniski, lūdzu, sūtīt uz e-pastu: pavels.jurs@inbox.lv līdz plkst. 20:00
- 3) Ievēroti uzdevumu nosacījumi, kuri tiek izvirzīti.

Izmantotā literatūra mācību programmas izstrādē

- 1) Bleiere, D., Butulis, I., Feldmanis, I., Goldmanis, J., Taurēns. *Pasaules vēsture III vidusskolai*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2003. 344 lpp.
- 2) Butulis, I., Daukste, V., Kļava, V., Misāns, I., Plakans, A., Straube, G. *Pasaules vēsture II vidusskolai*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2001. 344 lpp.
- 3) Goldmane, S., Klišāne, J., Kļaviņa, A., Misāne, I., Straube, L. *Vēsture pamatskolai. Jaunākie laiki*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2006. 164 lpp.
- 4) Goldmane, S., Klišāne, J., Kļaviņa, A., Misāne, I., Straube, L. *Vēsture pamatskolai. Latvija 20. gadsimtā*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2006. 176 lpp.
- 5) Goldmane, S., Klišāne, J., Kļaviņa, A., Misāne, I., Straube, L. *Vēsture pamatskolai. Jaunie laiki*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2010. 295 lpp.
- 6) Klišāns, V. *Vēsture vidusskolai. IV daļa*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 155 lp.
- 7) Klišāns, V. *Vēsture vidusskolai. III daļa*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 155 lp.
- 8) Krieviņa, V. *Pasaules vēsture*. Rīga: Zvaigzne ABC, 192 lpp.
- 9) Krieviņa, V. *Latvijas vēsture*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2006 192 lpp.

Papildus izmantotā literatūra mācību programmas izstrādē

- 1) Avotiņa, A., Blūma, D., Līdaka, A., Ņefedova, I., Šmite, E. *Latvijas kultūras vēsture*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. 507 lpp.
- 2) Baldunčiks, J. *Svešvārdu vārdnīca*. Rīga: Jumava, 1999. 912 lpp.
- 3) Blūma, D., Gorkins, N. *Pasaules kultūras vēsture. Īskurss*. Rīga: Pētergailis, 2003. 344 lpp.
- 4) Hart – Davis, A. *History. The definitive visual guide*. UK: Dorling Kindersley, 2007. 612 p.
- 5) Puērnis, V. *Latvijas vēsture pamatskolai 3. daļa*. Rīga: Raka, 2008. 256 lpp.
- 6) Turlajs, J. *Latvijas vēstures atlants*. Rīga: Apgāda Jāņa sēta, 1998. 88 lpp.
- 7) Žurnāli „Ilustrētā vēsture”
- 8) Мерников, А., Спектор, А. *История войн России*. Минск: Харвест, 2008. 80 с.

N.B. „Visas stundas ir veidotas interaktīvā vidē, materiāli ir pieejami izveidotā tālmācības programmas mājaslapā – www.pavelsjurs.lv”

Patiesā cieņā un uz sadarbību, Liepājas 15.vidusskolas Latvijas un pasaules vēstures skolotājs, Dr.paed. Pāvels JURŠ

Tēma	Temats	Stundu skaits	Ieskaite	Plānotais sasniedzamais rezultāts attiecībā uz skolēnu
<p>1. Baltija, Eiropa un pasaule 19.gs. 2.puse – 20.gs. sākumā</p> <p>1.1. industrializācija un modernizācija, to ekonomiskās un sociālās sekas Baltijā, Eiropā un pasaulē; 1.2. ideoloģijas (nacionālisms, šovinisms, sociālisms, komunisms, anarhisms u. c.); 1.3. politiskie un starptautiskie procesi Eiropā un pasaulē. Koloniālisms un imperiālisms; 1.4. nacionālās kustības Latvijā un Baltijā.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Jaunie atklājumi 19.gs. otrajā pusē. 2) Jaunas pārmaiņas sabiedrībā, sociāli ekonomiskā un politiskā domāšanā. 3) Jaunais imperiālisms un koloniālisms. 4) Starptautiskās pārmaiņas. 5) Koloniālisms Āfrikā. 6) ASV ceļā uz pasaules lielvalsts statusu. 7) Eiropas valstu dažādā attīstība un apvienošanās. 8) Pārmaiņas Krievijas impērijā. 9) Modernizācijas izaugsme Baltijā. 10) Nacionālā kustība Baltijā un jaunlatvieši. 11) Sociālistiskā kustība Baltijā. 12) Starptautiskā līdzsvara meklējumos. 	9	_____	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raksturo svarīgākos Latvijas un globālās vēstures virzienus 19. gadsimta otrajā pusē. 2. Analizē un vērtē Krišjāņa Valdemāra lomu vēsturē. 3. Izprot industriālās sabiedrības ietekmi uz vidi. 4. Raksturo industriālā laikmeta Latvijas kultūrvēsturisko mantojumu. 5. Zina Eiropas un pasaules politisko karti un raksturo būtiskākās izmaiņas tajā 19. gadsimta pirmajā pusē. 6. Prot raksturot, skaidrot un analizēt genocīdu un noziegumus pret cilvēci koloniālisma vēsturē. 7. Izprot koloniālisma būtību un sekas, zina lielākās koloniālās impērijas. 8. Raksturo Latvijas nacionālās idejas un kultūrautonomijas idejas rašanos.
<p>2. Pirmais pasaules karš. Latvijas valstiskās neatkarības iegūšana</p> <p>2.1. Pirmā pasaules kara cēloņi, iegansti un gaita; 2.2. Pirmā pasaules kara darbība Latvijas teritorijā. Latviešu strēlnieki; 2.3. revolūcija un pilsoņu karš Krievijā. Pirmā pasaules kara beigas. Vācijas un Austroungārijas sabrukums; 2.4. Latvijas valsts proklamēšana un neatkarības cīņas.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pirmā pasaules kara cēloņi. 2) Pirmā pasaules kara norise. 3) Pirmā pasaules kara sekas. 4) Versaļas sistēma. 5) Latvija Pirmā pasaules karā. 6) Revolūcija Krievijā un Baltijā. 7) Valstiskuma iespējamība Baltijā. 8) Neatkarības cīņas un pilsoņu karš. 	8	<p>_____</p> <p><i>Patstāvīgais darbs "1. pasaules kara sekas mūsdienās"</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot ētisko un vispārcilvēcisko vērtību pārmantojamības nozīmi un nepieciešamību. 2. Analizē un vērtē Vladimira Ļeņina lomu vēsturē. 3. Raksturo Pirmā pasaules kara svarīgākās norises un sekas. 4. Zina Eiropas un pasaules politiskās kartes izmaiņas Pirmā pasaules kara ietekmē. 5. Raksturo Latvijas nacionālās idejas attīstību no kultūrautonomijas līdz neatkarīgas valsts idejai. 6. Izprot Latvijas valsts rašanās apstākļus. Zina citus valstiskuma modeļus Latvijā. 7. Raksturo Latvijas parlamentārisma sākumu.

Tēma	Temats	Stundu skaits	Ieskaite	Plānotais sasniedzamais rezultāts attiecībā uz skolēnu
<p>3. Eiropa un pasaule starpkaru posmā</p> <p>3.1. saimniecība un sabiedrība Rietumu demokrātijās. Ekonomiskā krīze;</p> <p>3.2. komunistiskais režīms PSRS. Staļinisms;</p> <p>3.3. fašisms Itālijā un nacisms Vācijā.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Sabiedrība un saimniecība 20.-30. gados. 2) Demokrātijas izpratne 20.-30. gados. 3) Padomju valsts. 4) Staļinisms. 5) Fašisms. 6) Veimāras republika un nacisms. 7) Holokausts. 8) Uz 2.pasaules kara robežas. 	8	_____	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raksturo svarīgākos globālās vēstures virzienus 20.–30. gados. 2. Raksturo autoritārisma un totalitārisma attiecības ar indivīdu 20.– 30. gados. 3. Izprot ētisko un vispārcilvēcisko vērtību pārmantojamības nozīmi un nepieciešamību. 4. Analizē un vērtē Josifa Staļina, Benito Musolīni un Ādolfa Hitlera lomu vēsturē. 5. Analizē Eiropas un pasaules sociālekonomiskās attīstības tendences cēloņus starpkaru posmā. 6. Zina Eiropas pasaules politisko karti starpkaru posmā. 7. Prot raksturot, skaidrot un analizēt holokaustu. 8. Analizē Eiropas un pasaules sociālekonomiskās attīstības tendences cēloņus starpkaru posmā. 9. Zina Eiropas pasaules politisko karti starpkaru posmā. 10. Prot raksturot, skaidrot un analizēt holokaustu.
<p>4. Latvija un Baltijas valstis 20.–30. gados</p> <p>4.1. Latvijas Republikas sabiedrība un saimniecība;</p> <p>4.2. Latvijas Republikas politiskā attīstība. Autoritārais režīms;</p> <p>4.3. Lietuva un Igaunija 20.–30. gados. Baltijas valstu ārpolitika.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Sabiedrība Latvijas Republikā. 2) Agrārā reforma 3) Pāreja no demokrātijas un autoritāro režīmu. 4) Kārļa Ulmaņa autoritārais režīms. 5) Minoritātes Latvijā un autoritārisms. 6) Saimnieciskā attīstība Latvijas Republikā. 7) Igaunija 20.-30. gados. 8) Lietuva 20.-30. gados. 9) Baltijas valstu attiecības. 	8	_____	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raksturo svarīgākos Latvijas vēstures virzienus 20.–30. gados. 2. Ir pieredze analizēt dažādus viedokļus par lokālo un nacionālo vēstures procesu attīstību 20.–30. gados. 3. Analizē un vērtē Jāņa Čakstes un Kārļa Ulmaņa lomu vēsturē. 4. Raksturo 20.–30. gadu Latvijas kultūrvēsturisko mantojumu. 5. Raksturo Baltijas politisko karti 20.–30. gados. 6. Izprot Latvijas Republikas veidošanās procesu. 7. Izprot Latvijas demokrātisma un autoritārisma tendenču cēloņus, izpausmes un sekas. 8. Ir pieredze vērtēt Latvijas Republikas parlamentārisma un autoritārisma vēsturi.

Tēma	Temats	Stundu skaits	Ieskaite	Plānotais sasniedzamais rezultāts attiecībā uz skolēnu
<p>5. Otrais pasaules karš</p> <p>5.1. Otrā pasaules kara izcelšanās un gaita; 5.2. Latvijas un Baltijas valstu okupācija; 5.3. PSRS un nacistiskās Vācijas okupācijas politika Baltijā; 5.4. Otrā pasaules kara beigas un rezultāti.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Otrā pasaules kara cēloņi. 2) Otrā pasaules kara norise. 3) Otrā pasaules kara sekas 4) Baltijas valstu aneksija un sovjetizācija. 5) Karš un sabiedrība. 6) Nacistiskais režīms un holokausts Baltijā. 	9	<p>_____</p> <p><i>Patstāvīgais darbs “II pasaules kara sekas mūsdienās”</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raksturo svarīgākos Latvijas un globālās vēstures virzienus Otrā pasaules kara laikā. 2. Analizē un vērtē Vinstona Čērčila lomu vēsturē. 3. Raksturo Baltijas politiskās kartes izmaiņas Otrā pasaules kara rezultātā. 4. Raksturo Otrā pasaules kara svarīgākos cēloņus, norises un sekas. 5. Prot raksturot, skaidrot un analizēt holokaustu, citus genocīdus un noziegumus pret cilvēci Otrā pasaules kara laikā. 6. Analizē un vērtē Nikitas Hruščova, Džona Kenedija, Mao Dzeduna lomu vēsturē. 7. Izprot komunistiskās PSRS un nacistiskās Vācijas okupācijas režīmu ietekmi un sekas Latvijā Otrā pasaules kara laikā.
<p>6. Sašķeltā pasaule</p> <p>6.1. Rietumu demokrātijas pēc Otrā pasaules kara. Sabiedrības un saimniecības attīstība un problēmas; 6.2. koloniālās sistēmas sabrukums. Trešā pasaule; 6.3. komunistiskā nometne Eiropā un komunistisko režīmu izplatība pasaulē; 6.4. Aukstais karš.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pēckara problēmas. 2) Militārie bloki sašķeltā Eiropā. 3) Pēckara sasniegumi. 4) Rietumu sabiedrība. 5) ASV un Rietumeiropa 50.-70. gados. 6) Koloniālisma sabrukums – „Trešā pasaule”. 7) Padomju Savienība 50.-70. gados. 8) Austrumeiropas valstis. 9) Komunisma idejas pasaulē. 10) Rietumu un austrumu nesaskaņas. 11) Starp karu un mieru. 12) Konflikti Tuvajos Austrumos. 	10	<p>_____</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot indivīda lomu mūsdienu Austrumu un Rietumu sabiedrībās. 2. Izprot industriālās un postindustriālās sabiedrības ietekmi uz vidi. 3. Raksturo darba dalīšanas vēsturi Eiropā un pasaulē pēc Otrā pasaules kara. 4. Izprot informatizācijas būtību un nozīmi pasaules vēsturē. 5. Zina Eiropas un pasaules politisko karti un raksturo būtiskākās izmaiņas tajā pēc Otrā pasaules kara. 6. Prot raksturot, skaidrot un analizēt genocīdu un noziegumus pret cilvēci pēc Otrā pasaules kara. 7. Izprot, analizē un vērtē globalizācijas procesu, skaidro starptautisko organizāciju (ES, NATO, ANO) veidošanās cēloņus un attīstības gaitu, izprot to lomu mūsdienu procesos. 8. Raksturo padomju režīma Baltijā starptautisko kontekstu.

Tēma	Temats	Stundu skaits	Ieskaite	Plānotais sasniedzamais rezultāts attiecībā uz skolēnu
7. Komunistiskais režīms Latvijā un Baltijā 7.1. Baltijas jautājums. Padomju režīma politika Latvijā, Lietuvā un Igaunijā; 7.2. Latvijas sabiedrība, nacionālās attiecības; 7.3. saimniecība Latvijā, Lietuvā un Igaunijā padomju gados.	1) Pēckara gadi staļinismā Baltijā. 2) Pretošanās kustība. Represijas un kolektivizācija. 3) Ideoloģija un sabiedriskā doma. 4) Padomju ekonomika Baltijas nacionālās attiecības un rusifikācija. 5) Kultūras dzīve. 6) Baltieši trimdā.	9	_____	1. Raksturo svarīgākos Latvijas vēstures virzienus. 2. Ir pieredze analizēt dažādus viedokļus par lokālo, nacionālo un globālo vēstures procesu attīstību pēc Otrā pasaules kara. 3. Izprot industriālās un postindustriālās sabiedrības ietekmi uz vidi. 4. Raksturo Latvijas padomju laika kultūrvēsturisko mantojumu. 5. Raksturo Baltijas politisko karti pēc Otrā pasaules kara. 6. Raksturo, skaidro un analizē noziegumus pret cilvēci Baltijā pēc Otrā pasaules kara. 7. Raksturo padomju režīma laiku un tā sekas Latvijas vēsturē.
8. Mūsdienu 8.1. PSRS un komunistiskās sistēmas sabrukums; 8.2. Latvijas, Lietuvas un Igaunijas neatkarības atjaunošana; 8.3. mūsdienu problēmas Latvijā, Eiropā un pasaulē.	1) Komunisma noriets. 2) Savdabīgā „Perestroika”. 3) Atmosfēras laiks Baltijā. 4) Baltijas valstu neatkarības atjaunošana. 5) „Samta revolūcija” Austrumeiropā. 6) Postkomunistiskās sabiedrības un to problēmas. 7) Baltijas valsts mūsdienās. 8) Mūsdienu pasaules izaicinājumi.	9	_____	1. Izprot un kritiski vērtē mūsdienu pasaules procesus. 2. Pamato kultūras pieminekļu un kultūras mantojuma aizsardzības, kopšanas un saglabāšanas. 3. Ir toleranta attieksme pret mūsdienu pasaules daudzveidību. 4. Analizē un vērtē Mihaila Gorbačova, Rolanda Reigana, Vairas Vīķes Freibergas lomu vēsturē. 5. Raksturo mūsdienu Latvijas valsts institūciju attīstību. 6. Raksturo mūsdienu Latvijas parlamentārismu. 7. Raksturo mūsdienu Baltijas politisko karti. 8. Izprot posttotalitārās sistēmas sabrukuma cēloņus un sekas. 9. Izprot Latvijas valstiskuma atjaunošanās apstākļus un zina svarīgākos šī procesa notikumus. 10. Ir pieredze analizēt daudzveidīgo sociālo, saimniecisko, ideoloģisko un ārpolitisko ietekmi uz Latvijas valstiskuma attīstību.

Kopā 70
stundas

Tematisko plānu¹ sastādīja: Liepājas 15.vidusskolas Latvijas un pasaules vēstures skolotājs, Dr.paed. Pāvels JURŠ

Liepājā, 2016.gada augusts.

¹ Tematiskais plāns galvenokārt balstās uz Izglītības satura un eksaminācijas centra apstiprināto mācību priekšmeta programmu. Vairāk informācijas: http://visc.gov.lv/saturs/vispizgl/programmas/vidskolai/vesture_1var_220508.pdf